

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus

2003 m. 11 mėn. 14 d.
įsakymu Nr. V(9)-112

FUNIKULIERIAUS PRIEŽIŪROS MEISTRO
MOKYMO PROGRAMA

FUNICULAR RAILWAY SUPERVISOR

Programos kodas: 560084020

Reikalingas išsilavinimas (kvalifikacija): aukštesnysis techninis

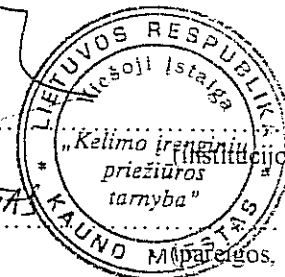
Mokymosi trukmė: 1 savaitė (34val.)

PROGRAMA SUDERINTA:

LR VALSTYBINĖ DARBO INSPEKCIJA
(institucijos pavadinimas)

LR VYRIAUSIAUSI VALSTYBĖS DARBO INSPEKCIJOS VILKIAUS
(pareigos, vardas, pavardė)

2003 m. 11 mėn. 10 d.

Valstybinė inspekcija
„Kelių ir geležinkelio priežiūros tarnyba“
Direktorius
Audrius Burneika
(pareigos, vardas, pavardė)

2003 m. spalio 03 d.

Darbo rinkos profesinio mokymo ekspertų komisijos išvados:

Programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo programų bendruosius reikalavimus ir tinkama mokyti funikulieriaus priežiūros meistrus.

Komisijos pirmininkas

2003 m. 11 mėn. 13 d.

V. Baranauskas

PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

UAB „Kauno liftams“ įsigijus Žaliakalnio funikulierių Kauno mieste, atsirado būtinybė šios mokymo programos paruošimui. Šiuo metu darbo rinkos profesinio mokymo, suteikiančio pirmo lygio profesinę kvalifikaciją arba teisę atlikti darbą ar funkciją, programų sąrašė nėra programos, skirtos parengti funikulieriaus priežiūros meistrus, suteikiant teisę vadovauti atliekant funikulierių techninę priežiūrą, remontą, rekonstrukciją, modernizavimą ir montavimą.

Mokytis gali asmenys ne jaunesni kaip 18 metų, tinkamos sveikatos, turintys aukštesnįjį techninį išsilavinimą.

Mokymo programos tikslas – supažindinti besimokančius su saugiais darbo metodais, atliekant funikulierių techninę priežiūrą, kokybiškus ir pagal technologiją remonto, rekonstrukcijos, modernizavimo ir montavimo darbus, kas užtikrina funikulierių saugų eksploatavimą bei keleivių saugumą jais naudojantis. Pagal šią programą funikulieriaus priežiūros meistrai gali pasiruošti atestavimui ir savarankiškai.

Teorinis mokymas vykdomas mokymo klasėje, aprūpintoje vaizdinėmis ir techninėmis priemonėmis, skirtomis funikulierių ūkio specialistų ruošimui.

Praktinis mokymas vyksta objekte prie veikiančio funikulieriaus.

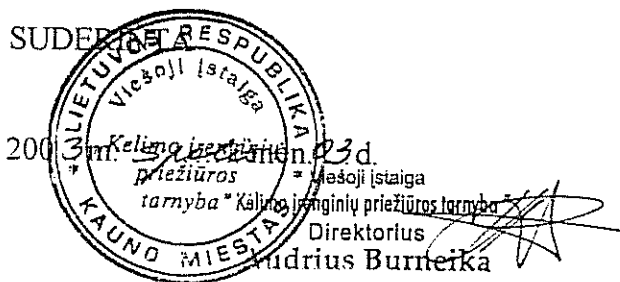
Praktinė užduotis atliekama darbo vietoje pasibaigus teoriniam mokymui ir mokymo įstaigai pateikiama rašytinė praktinės užduoties ataskaita.

Mokymasis baigiamas baigiamuoju egzaminu atestacinėje komisijoje šios programos apimtyje pateiktais klausimais.

Atestuotiesiems asmenims išduodamas valstybės pripažintas nustatytos formos pažymėjimas (kodas 1114).

Programos rengėjai:

UAB „Kauno liftai“ mokymo padalinio vadovė
Aušra Misiūnaitė

PATVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2003 m. gegužės mėn. 14 d.
įsakymu Nr. V(9) - 112

ĮGYJAMA KOMPETENCIJA

Baigęs šią mokymo programą funikulierių priežiūros meistras žinos:

1. funikulierių saugaus naudojimo ir priežiūros taisykles DT 10-00;
2. saugos taisykles eksploatuojant elektros įrenginius DT II-02;
3. vartotojų elektros įrenginių techninio eksploatavimo taisykles;
4. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymą;
5. funikulierių tipus ir konstrukciją;
6. funikulierių mechaninius ir elektrinius įrengimus;
7. funikulierių principines elektros schemas;
8. elektros įrenginių žemėlinimą ir įnulinimą;
9. funikulierių saugos įrengimus;
10. funikulieriaus remonto technologiją;
11. funikulieriaus remontui naudojamas medžiagas;
12. funikulieriaus mechanizmų ir lynų susidėvėjimo normas ir tikrinimo būdus;
13. priešgaisrinės saugos reikalavimus;
14. funikulierių priežiūros meistro, funikulieriaus operatoriaus (mašinisto), funikulieriaus šaltkalvio-remontininko instrukcijas;
15. sanitarinius ir higienos reikalavimus;
16. asmeninių apsauginių priemonių naudojimo ypatumus.

Baigęs šią mokymo programą funikulierių priežiūros meistras mokės ir sugebės:

1. tikrinti funikulierių tvarkingumą;
2. apžiūrėti ir brokuoti lynus, funikulierių mazgus;
3. paruošti funikulierių techniniam patikrinimui;
4. atlikti funikulieriaus lynų techninį patikrinimą;
5. įforminti funikulieriaus techninę dokumentaciją, bei dokumentaciją funikulieriaus remontui;
6. saugiai organizuoti funikulieriaus remonto darbus;
7. atlikti įrankių, individualių apsaugos priemonių apžiūrą;
8. sudaryti funikulieriaus remontui reikalingų medžiagų paraišką;
9. patikrinti funikulieriaus remonto darbų kokybę;
10. naudotis mechaninėmis ir elektrinėmis matavimo priemonėmis diagnozuojant funikulieriaus mazgų ir įrengimų gedimus;
11. apžiūrėti, atlikti funikulieriaus įrengimų žemėlinimo ir įnulinimo matavimus;
12. suteikti pirmąją pagalbą;
13. naudotis gaisro gesinimo priemonėmis;
14. vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekamų darbų apimtyje.

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2003 m. 11 mėn. 14 d.
įsakymu Nr. V(9)-112

MOKYMO PLANAS

Mokymosi trukmė: 1 savaitė

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų		Atsiskaitymo forma
		Iš viso	Praktikai	
1.	Teorinis mokymas	26	-	
1.1.	Įvadas. Lietuvos standartai, naudojami terminai ir apibrėžimai. Bendrieji reikalavimai	1	-	-
1.2.	Funikulierių įrengimas	3,5	-	BG
1.3.	Funikulierių mechaniniai įrengimai	2,5	-	BG
1.4.	Funikulierių elektriniai įrengimai	2	-	BG
1.5.	Funikulierių saugos įrengimai	2	-	BG
1.6.	Funikulierių aptarnaujantis personalas	2	-	BG
1.6.1.	Operatoriaus (mašinisto) saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	-	-
1.6.2.	Šaltkalvio-remontininko saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	-	-
1.6.3.	Vagono palydovo saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	-	-
1.6.4.	Priežiūros meistro saugos ir sveikatos instrukcija	1,5	-	-
1.7.	Funikulieriaus remonto technologija	4,5	-	BG
1.8.	Darbo teisė. Bendrieji saugos darbe klausimai	2,5	-	BG
1.9.	Saugos taisyklės eksploatuojant elektros įrenginius	2	-	-
1.10.	Priešgaisrinė sauga	2	-	-
1.11.	Avarijos ir nelaimingi atsitikimai darbe. Pirmoji pagalba	2	-	-
2.	Praktinis mokymas	8	8	
2.1.	Funikulierių vizualinė apžiūra. Įjungimas darbui ir išjungimas. Funikulieriaus valdymas	-	4	I
2.2.	Funikulierių techninio tvarkingumo patikrinimas	-	2	I
2.3.	Keleivių evakuacija iš funikulieriaus vagono sustojusio ne laipinimo aikštelėse	-	2	I
3.	Rašytinė praktinė užduotis	-	-	A
	Iš viso:	34	-	-

Baigiamasis teorinių žinių patikrinimas vykdomas baigiamojo egzamino forma.

Teorinių žinių patikrinimui skiriama iki 20 minučių kiekvienam asmeniui.

BG - baigiamasis egzaminas

I - įskaita

A - rašytinė ataskaita

REIKALINGOS MOKYMU SĄLYGOS

1. REIKALAVIMAI MOKYMO BAZEI

Teorinis mokymas vykdomas mokymo kabinete, atitinkančiame sanitarinius-higieninius reikalavimus ir aprūpintame stalais, kėdėmis klausytojams. Kabinetas turi būti aprūpintas rašomąja lenta, rašymo ir lentos valymo priemonėmis. Mokymo procese reikalinga naudoti plakatus ir įrenginius gaminančios įmonės brėžinius. Brėžinių ir kitų priemonių demonstravimui kabinete naudojami diaprojektorius, grafoprojektorius ir kitos techninės priemonės.

1. Teorinis mokymas

Teoriniam mokymui reikalingas kabinetas aprūpintas:

1.1. Plakatai:

- funikulieriaus pavaros mechanizmas;
- funikulieriaus vagono gaudytuvų konstrukcija;
- darbinis ir avarinis stabdžiai;
- gaudytuvai.

1.2. Skaidruolės pagal mokymo programos temas:

- funikulieriaus bendro vaizdo brėžinys;
- pavaros mechanizmo bendro vaizdo brėžinys;
- pavaros mechanizmo kinematinė schema;
- pavaros mechanizmo avarinio stabdžio bendro vaizdo brėžinys;
- vagonų gaudytuvų bendro vaizdo brėžinys;
- vagono brėžinys ir vagono bei įlipimo platformos išdėstymo schemas;
- principinė elektrinė schema.

1.3. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos:

- funikulieriaus šaltkalvio-remontininko; funikulieriaus operatoriaus (mašinisto);
- funikulieriaus vagono palydovo; funikulieriaus priežiūros meistro.

1.4. Funikulierių saugaus naudojimo ir priežiūros taisyklės DT 10-00.

1.5. Funikulierių techninio aptarnavimo instrukcija.

1.6. Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas.

1.7. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas.

2. Praktinis mokymas vyksta prie dviejų funikulierių vagonų po 2 žmones.

Praktiniam mokymui reikalinga:

2.1. Objektas su veikiančiu funikulieriumi.

2.2. Asmeninės apsauginės priemonės (šalmas, pirštinės, spec. drabužiai, apsauginiai batai).

2.3. Kolektyvinės apsauginės priemonės (plakatai - „Nejungti! Įrenginiuose dirbama“; „Funikulierius sugedęs“).

Praktinis mokymas atliekamas prie veikiančių funikulierių, kurių techninę priežiūrą vykdo UAB „Kauno liftai“. Praktinio mokymo metu dėstytojas turi užtikrinti reikiamą darbo saugą ir stebėti klausytojus, kad jie teisingai vykdytų praktinius veiksmus, nepažeisdami darbo saugos reikalavimų.

Pradedant praktinį mokymą, dėstytojas turi užtikrinti, kad prie įrenginio nebūtų pašalinių asmenų, ir įrengti prie šio įrenginio reikiamus aptvėrimus ir apsaugas, kad praktinio mokymo metu negalėtų įvykti nelaimingi atsitikimai.

2. REIKALAVIMAI MOKYMO PERSONALUI

Pedagogų kvalifikacija turi atitikti socialines apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintu Darbo rinkos profesinio mokymo reglamentu nustatytus reikalavimus:

- turi būti atestuoti pagal tą pačią darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo programą;
- turėti pedagoginio-psichologinio minimumo kvalifikaciją, kuri įgyjama specialiuose įvadinio pedagoginio – psichologinio minimumo mokymo kursuose.

Pedagogai turi būti atestuojami vadovaujantis Darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais.

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2003 m. 11 mėn. 14 d.
isakymu Nr. V(9)-112

MOKYMO PROGRAMA

TEORINIS MOKYMAS

Eil. Nr.	Dalykų ir temų pavadinimas	Skiriama valandų		
		iš viso	teorijai	praktikai
1.	Įvadas. Lietuvos standartai, naudojami terminai ir apibrėžimai	1	1	-
2.	Funikulierių įrengimas	4	3,5	0,5
2.1.	Funikulierių keleivių išlaipinimo ir įlaipinimo punktai. Vagonams keliami reikalavimai. Vagonų apžiūros duobė. Mašinų patalpa	2,5	2	0,5
2.2.	Funikulierių saugaus naudojimo ir priežiūros taisyklės DT 10-00	1,5	1,5	-
3.	Funikulierių mechaniniai įrengimai	4	2,5	1,5
3.1.	Funikulierių vagonų konstrukcija. Vagonų ratų ir ašių reikalavimai. Varantysis ir nukreipiantysis skriemuliai. Darbinis ir avarinis stabdžiai.	1,5	1	0,5
3.2.	Funikulierių valdymas. Funikulierių tepimo įtaisai. Funikulierių bėgių keliai	1	0,5	0,5
3.3.	Traukos lynai. Funikulieriuose naudojamų lynų konstrukcijos. Jų brokavimas ir brokavimo normos. Apsauginis lynas. Reikalavimai reglamentuojantys lynų apsaugą nuo korozijos.	1,5	1	0,5
4.	Funikulierių elektriniai įrengimai	2,5	2	0,5
4.1.	Bendrieji reikalavimai. Elektros įrenginių paskirtis funikulieriuose. Pagrindiniai reikalavimai, keliami elektros įrenginiams, užtikrinant saugumą, patikimumą, mažą veikimo triukšmingumą ir apsaugą.	0,5	0,5	-
4.2.	Funikulieriaus elektros įranga. Nuolatinės srovės traukos variklis. Automatinis jungiklis.	1	0,5	0,5
4.3.	Funikulierių elektrinės schemos. Sąlyginiai aparatų žymėjimai principinėse schemose.	1	1	-
5.	Funikulierių saugos įrengimai	3,5	2	1,5
5.1.	Gaudytuvai. Gaudytuvų paskirtis, tipai ir naudojimo sritis. Bandymai.	2	1	1
5.2.	Greičio ribotuvai. Paskirtis ir įrengimas.	0,5	0,5	-

5.3.	Galiniai buferiai. Jų įrengimas ir paskirtis. Funikulierių galiniai jungikliai.	1	0,5	0,5
6.	Funikulierių aptarnaujantis personalas	2	2	-
6.1.	Funikulieriaus operatoriaus (mašinisto) saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	0,5	-
6.1.1.	Reikalavimai funikulieriaus operatoriui (mašinistui) ir jo pareigos: a) budinčiam prie funikulieriaus valdymo pulto darbo pradžioje; b) budinčiam prie funikulieriaus valdymo pulto darbo metu; c) budinčiam prie funikulieriaus valdymo pulto darbo pabaigoje.			
6.2.	Funikulieriaus šaltkalvio –remontininko saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	0,5	-
6.2.1.	Reikalavimai funikulieriaus šaltkalviui –remontininkui: a) šaltkalvio-remontininko pareigos darbo pradžioje; b) šaltkalvio–remontininko pareigos darbo metu; c) šaltkalvio-remontininko pareigos darbo pabaigoj			
6.3.	Funikulieriaus vagono palydovo saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	0,5	-
6.3.1.	Reikalavimai funikulieriaus vagono palydovui: a) vagono palydovo pareigos darbo pradžioje; b) vagono palydovo pareigos darbo metu; c) vagono palydovo pareigos darbo pabaigoje.			
6.4.	Funikulieriaus priežiūros meistro saugos ir sveikatos instrukcija	0,5	0,5	-
6.4.1.	Reikalavimai funikulieriaus priežiūros meistrui ir jo pareigos.			
7.	Funikulieriaus remonto technologija	8,5	4,5	4
7.1.	Funikulierių remontas. Pasiruošimas remontui ir jų rūšys. Elektros variklio remontas ir keitimas. Įvadinio įrenginio remontas ir keitimas. Traukos lynų brokavimas, plovimas ir keitimas. Greičio ribotuvo ir gaudytuvų remontas. Bėgių kelio apžiūra ir remontas.	6	3,5	2,5
7.2.	Funikulieriaus vagono avarinis sustojimas ne laipinimo aikštelėse	2,5	1	1,5
8.	Darbo teisė. Bendrieji saugos darbe klausimai	2,5	2,5	-
8.1.	Darbo sutartys. Dirbančiųjų darbo ir poilsio laikas, atostogos. Darbo aplinkos, darbo vietos, darbo gamybinės buities reikalavimai. Rizikos vertinimas	0,5	0,5	-
8.2.	Darbuotojų instruktavimas, mokymas ir atestavimas saugos ir sveikatos klausimais	0,5	0,5	-
8.3.	Darbuotojų aprūpinimas asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis	0,5	0,5	-
8.4.	Darbdavio ir darbuotojo pareigos ir teisės. Darbdavio ir darbuotojo atsakomybė už saugą darbe.	0,5	0,5	-
8.5.	Rizikos veiksniai. Jų poveikis sveikatai.	0,5	0,5	-

9.	Saugos taisyklės eksploatuojant elektros įrenginius.	2	2	-
9.1.	Elektrosauga. Elektros srovės poveikis žmogaus organizmui. Pavojingi ir mirtini srovės dydžiai, pavojinga įtampa. Aplinkos, patalpų, elektros įrenginių klasifikacija.	1	1	-
9.2.	Apsaugos būdai nuo elektros srovės. Apsaugos priemonės ir joms keliami reikalavimai. Elektrosaugos plakatai ir ženklai. Kvalifikacinės kategorijos. Personalo rengimas ir atestavimas.	1	1	-
10.	Priešgaisrinė sauga	2	2	-
10.1.	Priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimai patalpoms. Gaisro židinių gesinimo įrengimai ir priemonės.	1	1	-
10.2.	Gaisrų gesinimas elektros įrenginiuose. Veiksmai kilus gaisrui. Žmonių evakuacija ir reikalavimai evakuacijos keliams.	1	1	-
11.	Avarijos ir nelaimingi atsitikimai darbe. Pirmoji pagalba	2	2	-
11.1.	Avarijų ir nelaimingų atsitikimų pagrindinės priežastys. Funikulieriaus operatoriaus (mašinisto) veiksmai įvykus avarijai ar nelaimingam atsitikimui.	1	1	-
11.2.	Atpalaidavimas nuo elektros srovės poveikio. Nukentėjusiojo būklės diagnozavimas. Dirbtinis Kvėpavimas. Išorinis širdies masažas.	0,5	0,5	-
11.3.	Pagalba susižeidus. Kraujavimo rūšys ir pirmosios pagalbos suteikimas. Nudegimų klasifikacija ir pirmoji pagalba. Pagalba esant kaulų lūžiams, išnirimui, sumušimui ir patempus raiščius.	0,5	0,5	-
Iš viso:		34	26	8

Pasibaigus teoriniam mokymui, darbo vietoje atlikti praktinę užduotį ir mokymo įstaigai pateikti rašytinę praktinės užduoties ataskaitą.

Praktinė užduotis:

1. Atlikti funikulieriaus techninį patikrinimą.
2. Atlikti saugos įtaisų veikimo patikrinimą.
3. Įforminti patikrinimo rezultatus.
4. Instrukuoti funikulieriaus šaltkalvį – remontininką, operatorių (mašinistą), vagono palydovą.

BAIGIAMASIS ŽINIŲ, MOKĖJIMŲ TIKRINIMAS IR VERTINIMAS

Baigus mokymo programą, pravedamas baigiamasis žinių tikrinimas egzamino forma, atestuojama vadovaujantis SADM instruktavimo, mokymo ir atestavimo nuostatų (2002-06-10 įsakymu Nr. 76/261 punktu 22).

Baigiamasis egzaminas susideda:

1. pokalbio iš šių dalykų:
 - a) funikulierių įrengimas;
 - b) funikulierių mechaniniai įrengimai;
 - c) funikulierių elektriniai įrengimai;
 - d) funikulierių saugos įrengimai;
 - e) funikulierių aptarnaujančio personalo saugos ir sveikatos instrukcijos;
 - f) funikulierių remonto technologija.
2. atliktos praktinės užduoties vertinimo.

Baigiamojo egzamino vykdymui mokymo institucijoje (įstaigoje), turinčioje licenciją mokyti, sudaroma ne mažiau kaip trijų asmenų atestacijos komisija. Komisijos nariai turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo stažą saugos ir sveikatos srityje. Jos sudėtis tvirtinama mokymo institucijos (įstaigos) vadovo įsakymu. Komisijos sudėtyje privalo būti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas ir asmuo, turintis galiojantį tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos priežiūros meistro (darbų vadovo) pažymėjimą, valstybinis inspektorius arba tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos specialistas. Komisijai pirmininkauja mokymo institucijos (įstaigos) vadovo paskirtas vienas iš komisijos narių. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokole.

Iki atestacijos komisija atlieka rašytinės praktinės užduoties įvertinimą.

Atestuojant funikulieriaus priežiūros meistrus, atestacijos komisija tikrina teorines žinias ir vertina atliktą praktinę užduotį.

Teorinės egzaminų dalies vertinimui skiriama 20 minučių vienam egzaminuojamam.

Atestuotiems pagal šią mokymo programą asmenims išduodamas valstybės pripažintas nustatytos formos pažymėjimas (kodas 1114). Atestuojamojo žinias įvertinus nepatenkinamai, leidžiama pakartotinai jas tikrinti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.

Atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolai saugomi mokymo institucijoje (įstaigoje), įmonėje Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais dokumentų saugojimo terminais.

REKOMENDUOJAMOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Funikulierių saugaus naudojimo ir priežiūros taisyklės DT 10-00.
2. Funikulieriaus šaltkalvio – remontininko saugos ir sveikatos instrukcija.
3. Funikulieriaus operatoriaus (mašinisto) saugos ir sveikatos instrukcija.
4. Funikulieriaus vagono palydovo saugos ir sveikatos instrukcija.
5. Funikulieriaus priežiūros meistro saugos ir sveikatos instrukcija.
6. Funikulierių techninio aptarnavimo instrukcija.
7. Saugos taisyklės eksploatuojant elektros įrenginius DT II – 02.
8. Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas.
9. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas.